

Narinder Singh v. The State of Punjab and others
(M. 1VL Punchhi, J.).

ਐਮ. ਐਮ. ਪੰਡੀ ਜੇ.

ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ -- ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1982 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 222 ।

5 ਅਗਸਤ 1982 ਈ.

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ (1980 ਦਾ LXV)- ਧਾਰਾ 3(2) ਅਤੇ 3(3) - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950— ਕਲਾ। 226— ਜੇਲ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ—ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲੀਬਿਟ ਜਾਂ ਜੇਲ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ—ਕੀ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ —ਅਜਿਹੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਕਾਰਨ—ਕੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ-ਰੋਕਥਾਮਿਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਜ਼ਾ — ਡਿਸਟਿਨ ਤਿਓਨ — ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮ — 'ਕੀ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਰੋਧਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਕਾਰਣ ਯੋਗ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਜ਼ਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਕੰਮ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਹਿਲੀ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਰੋਕਥਾਮ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਗੁਣਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੋਵਾਂ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਓਵਰਲੈਪ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੈਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਲੀਬਿਟ ਹੋਣਾ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਲਟ।

(ਪਰਾ ੬)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਲ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿਚ, ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ, ਵਿਸ਼ਾ,

ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸੀ. ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ

(ਪਰਾ ੭)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਸਖਤ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬੇਲੋੜਾ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿਸ 'ਤੇ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਸਿਮਟਲ; ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸੀਮਿਤ ਕਰਤੱਵ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਦਾਇਗੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ।

(ਪਰਾ ੮)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਲ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਰਾ 12)।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਰਡਰ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 1 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਅੱਗੋਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੁਕਮ, ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਜੀ.ਐਸ ਗਰੇਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਚ.ਐਸ. ਨਾਗਰਾ ਸਨ।

ਜੀ.ਐਸ. ਬੈਂਸ, AAG ਪੰਜਾਬ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

Narinder Singh v. The State of Punjab and others
(M. 1VL Punchhi, J.).

ਨਿਰਣਾ

ਐਮ.ਐਮ.ਪੰਛੀ, ਜੇ. (ਮੌਖਿਕ)

1. ਇਹ ਹਨ) ਕਾਰਪਸ ਲਈ ਦੋ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ। ਭਾਵ ਉਹ ਆਜ਼ਾਦ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਹਨ। ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ,

ਜੇਲ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਦਮ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ।

2. ਬੁਆ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ 1982 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿੱਟ ਨੰ: 222 ਆਫ 2 1982 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਦੋਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਅਨੁਸੂਚੀ P.1, ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵੀ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1980 ਦੀ ਧਾਰਾ 3(2) ਅਤੇ 3(3) ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਰੇਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੰਧਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਹਰ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ ਜੋ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਬੁਆ ਸਿੰਘ

1. ਓ.. (16 ਸਤੰਬਰ, : £1981, ਸਵੇਰੇ 2.30 ਵਜੇ, ਤੁਸੀਂ ਸਤਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬੁਆ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਬੱਸ ਦੇ ਅਗਲੇ ਟਾਇਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਬਾਰਦਾਨਾ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ .....। ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਬੱਸਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਵਿਖੇ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 229 ਮਿਤੀ 17 ਸਤੰਬਰ, 1981, ਅਧੀਨ 435, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.? ਥਾਣਾ 'ਏ' ਡਵੀਜ਼ਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 5 ਜਨਵਰੀ, 1982 ਨੂੰ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਢੱਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ

ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

2. ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਅਗਲੇ ਟਾਇਰਾਂ ਹੇਠ ਬਾਰਦਾਨੇ ਰੱਖ ਕੇ ....ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਬੱਸਾਂ ਸਨ। ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 229 ਮਿਤੀ 17 ਸਤੰਬਰ, 1981, ਅਧੀਨ 435, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਥਾਣਾ 'ਏ' ਡਵੀਜ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 5 ਜਨਵਰੀ, 1982 ਨੂੰ, ਤੁਹਾਨੂੰ-ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਢੱਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਛਾਣ ਪਰੇਡ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਪਰੇਡ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ

ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

3. ਜੋ ਕਿ **18** ਸਤੰਬਰ **1981** ਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ ਸ. **12.30** ਵਜੇ ਬੁਆ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਤਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਅਤੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੱਬੀ ਲੈ ਕੇ ਦਾਲ ਮੰਡੀ ਚੌਕ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੇਵ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਈ ਦੀਆਂ .....ਬੀੜੀ ਸਿਗਰਟ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸੜ ਗਏ। ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅੱਗ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ **436**, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਡੀ' ਡਵੀਜ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕੇਸ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ **264** ਮਿਤੀ **18** ਸਤੰਬਰ, **1981** ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. **19** ਸਤੰਬਰ **1981** ਨੂੰ ਰਾਤ ਨੂੰ **12** ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆਪ ਨੇ ਸਤਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬੁਆ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਦੀ ਪਾਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਛਿੜਕ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ **330** ਮਿਤੀ **19** ਸਤੰਬਰ **1981** ਦੀ ਧਾਰਾ **1981** ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। **436**, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਥਾਣਾ 'ਸੀ' ਡਵੀਜ਼ਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ |

5. **23** ਸਤੰਬਰ **1981** ਨੂੰ

1. ਕੜਾਹੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਭਭੁਤੀ ਰਾਮ ਦੀ ਬੀਰੀ ਸਿਗਰਟ ਦੀ ਦੁਕਾਨ..... ਜਿਸ ਦਾ ਕੇਸ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰ. **337** ਹੈ

2. ਕਿ **18** ਸਤੰਬਰ **1981** ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ **12.30** ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸਤਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੈਨੀ ਲੈ ਕੇ ਦਾਲ ਮੰਡੀ ਚੌਕ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਦੇਵ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹਾਲ ਸੀ ਦੀਆਂ ਬੀੜੀ ਸਿਗਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਦੁਕਾਨਾਂ ਸੜ ਗਈਆਂ ਪਰ ਫਾਇਰ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅੱਗ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਧਾਰਾ **436**, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਡੀ' ਡਵੀਜ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕੇਸ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ **264** ਮਿਤੀ **18** ਸਤੰਬਰ, **1981** ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਕਿ **19** ਸਤੰਬਰ **1981** ਨੂੰ ਰਾਤ ਦੇ **12** ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆਪ ਨੇ ਸਤਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹੰਸ ਰਾਜ ਦੀ ਪਾਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਛਿੜਕ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰ: **330** ਮਿਤੀ **19** ਸਤੰਬਰ **1981** ਦੀ ਧਾਰਾ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। **436**, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਥਾਣਾ 'ਸੀ' ਡਵੀਜ਼ਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ |

4. **23** ਸਤੰਬਰ, **1981** ਨੂੰ ਰਾਤ **11.15**

ਵਜੇ, ਤੁਸੀਂ ਨਾਲ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਭਭੁਤੀ ਰਾਮ ਦੀ ਪਾਨ ਬੀਰੀ ਸਿਗਰਟ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ . ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ । ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰ. **337** ਮਿਤੀ

ਮਿਤੀ **24** ਸਤੰਬਰ, **1981** ਨੂੰ ਧਾਰਾ **436/511**, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਥਾਣਾ 'ਸੀ' ਡਵੀਜ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬੀਆਂ ਸਮੇਤ

Narinder Singh v. The State of Punjab and others
(M. 1VL Punchhi, J.).

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. **28/29** ਸਤੰਬਰ **1981** ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੁਆ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਛਿੜਕ ਕੇ ਹਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਥਿਤ ਸਬ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ **233** ਮਿਤੀ **29** ਸਤੰਬਰ, **1981**, ਧਾਰਾ **436/511**, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਥਾਣਾ 'ਏ' ਡੀ ਵਿਜ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਨਹੀਂ।

24 ਸਤੰਬਰ **1981** ਨੂੰ ਧਾਰਾ **436/511** ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਥਾਣਾ 'ਸੀ' ਡਵੀਜ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਬੀਆਂ ਸਮੇਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

5. **28/29** ਸਤੰਬਰ **1981** ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਛਿੜਕ ਕੇ ਹਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਸਬ ਪੋਸਟ ਆਫਿਸ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਾਮਲਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ **233**, ਮਿਤੀ **29** ਸਤੰਬਰ, **1981**, ਧਾਰਾ **436/511**, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਥਾਣਾ 'ਏ' ਡਵੀਜ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. **7** ਅਕਤੂਬਰ **1981** ਨੂੰ ਕਰੀਬ **1.30** ਵਜੇ ਤੁਸੀਂ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ

ਅਤੇ ਸਤਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹੁਸੈਨਪੁਰਾ ਰੇਲਵੇ ਫਾਟਕ ਦੇ ਗੇਟ ਨੰਬਰ **26** ਦੇ ਵਿਹੜੇ 'ਤੇ ਹੈਂਡਗ੍ਰੇਨੇਡ ਸੁੱਟਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਫਰਸ਼ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ। ਗ੍ਰੇਨੇਡ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀਵਾਰ 'ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਲਾਈਨ ਵੀ ਫਟ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ **240** ਮਿਤੀ **7** ਅਕਤੂਬਰ, **1981** ਨੂੰ ਧਾਰਾ **435/436**, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਥਾਣਾ 'ਏ' ਡਵੀਜ਼ਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਨ ਕਿ ਹਰੇਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੈ। ਆਧਾਰ ਪੰਜਾਬੀ (ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ) ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਛਾਣ ਜ਼ਮੀਨ ਨੰਬਰ 6 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਲਈ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੁਆ ਸਿੰਘ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹੈ।

3. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੀਵਰੀਅਰ ਦੀ ਸੰਖਿਆ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਪਏ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਝੂਠੇ ਫਸਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਡੇਗਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਨ, ਪਰ ਉਲਟ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ - ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂ? ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੈਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

(1) ਏਆਈਆਰ 19822 ਐਸਸੀ 1023.

ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਚੇਤਨ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਤੰਬਰ, 1981 ਦੀਆਂ ਸਨ (ਬੁਆ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਨੰਬਰ 6 ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ

Narinder Singh v. The State of Punjab and others
(M. 1VL Punchhi, J.).

ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ) ਅਤੇ ਉਹ ਘਟਨਾਵਾਂ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1982 ਦੇ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸਾਰੀ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਹੋਰ ਆਧਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਿਟਰਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਕੇਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੈਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਨਤਕ ਆਦੇਸ਼। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੇ ਮਨ ਦੀ ਉਚਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾਣ ਲਈ ਢੁਕਵੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ, ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਮੈਰਿਟ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ। ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨੋਬਲ ਡੇਗਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3, ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਕੋਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਲਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।

Narinder Singh v. The State of Punjab and others
(M. 1VL Punchhi, J.).

5. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ 01 ਸੀ.ਐਸ. ਫਿਵਾਨਾ, ਜੇ. ਹਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ, ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸਾਂ, ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

6. ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿਰੋਪਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਜ਼ਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਦੰਡਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਇੱਕ ਨਿਵਾਰਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਗੁਣਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਓਵਰਲੈਪ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੁਝ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ, ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣਾ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਉਲਟ।

7. ਹੁਣ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ. ਅਸ਼ੀਮ ਕੁਮਾਰ ਰੇ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, (3) ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ, ਜੇਲ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੇਖਿਆ।

(2) CW 204/82 ਨੇ 14 ਜੁਲਾਈ, 1982 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(3) ਏਆਈਆਰ 1972 ਐਸਸੀ 2561

ਹੇਠ ਅਨੁਸਾਰ : -

“ਜਿੱਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ

ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮਸੂਦ ਆਲਮ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, (4), ਫਿਰ ਤਿੰਨ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ: -

“ਜੇਲ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।”

ਅਤੇ ਫਿਰ:-

“ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਰੁਕਾਵਟ ਇਸ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੁਕਮਾਂ ਅਧੀਨ ਦੋਹਰੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਹੋਵੇ। ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਆਰਡਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੀ ਹਿਰਾਸਤ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਅਸ਼ੀਮ ਕੁਮਾਰ ਰੇਅ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਜਿਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਮਸੂਦ ਆਲਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਹਰਧਨ ਸਾਹਾ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (5), ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉਭਰ ਰਹੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਸੀ

(4) ਏਆਈਆਰ 1973 ਐਸਸੀ 897

(5) ਏਆਈਆਰ 1974 ਐਸਸੀ 2154

. ਤੱਕ

ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦਿ ਸਟੇਟ ਓਫੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਵੀ.ਆਈ.ਵੀ.ਐਲ.

Narinder Singh v. The State of Punjab and others
(M. 1VL Punchhi, J.).

ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“ਤੀਜਾ, ਜਿੱਥੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ, ਜੇਲ੍ਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬੇਸ਼ਕ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਸੀ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

8. ਇੱਕ ਐਨ.ਪੀ. ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੁਣ ਬੇਸਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਈਥੁ ਦੇਵੀ ਚੌਰਾਰੀਆ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਓਜੇ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, (6), ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਲਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਸਖਤ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੰ. ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿਸ 'ਤੇ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਤੱਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇ ਕਿ ਲਾਵੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ 'ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ' ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਉਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਦਾਇਗੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ

(6) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਸੀ 1983

ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਅਤੇ ਜੇ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤੇ ਹੋਣ। ਵਿਭਾਗੀ ਫਾਈਲ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸੀ ਧਾਰਾ

307/353/332 ਦੇ ਤਹਿਤ **12** ਅਕਤੂਬਰ, **1981** ਦੀ ਐੱਫ.ਆਈ.ਆਰ. /**148/149**, ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਤਕ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਰਪੱਖ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਵਿਦਿਅਕ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਭਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਮਾਮਲਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਇਕੱਠ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅੱਗਜ਼ਨੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਆਰਡਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣੂ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਏ ਸਨ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਇਹ ਬਾਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ **19** ਫਰਵਰੀ, **1982**, **12** ਫਰਵਰੀ, **1982**, **12** ਫਰਵਰੀ, **1982** ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਫਰਵਰੀ, **1982**, ਅਤੇ **19** ਮਾਰਚ, **1982** ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਨੰਬਰ **1** ਤੋਂ **5** ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਬੁਆ। ਸਿੰਘ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ **12** ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਏ ਫਰਵਰੀ, **1982**, **23** ਜਨਵਰੀ, **1982**, **1** ਜਨਵਰੀ, **1982**, **1** ਅਪ੍ਰੈਲ, **1982** ਅਤੇ **19** ਅਪ੍ਰੈਲ, **1982** ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਨੰਬਰ **1**, **2**, **4** ਤੋਂ **6** ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੇਸ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਨੰਬਰ **3** ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮ 'ਤੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। *ਈਸਹੂ ਦੇਵੀ ਚੌਰਾਗੀਆ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)*, ਇਹਨਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

.ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਵੀ ਇਹ ਸੀਮਤ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੇਰਵੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਟਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੁਖ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੈਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ-ਅਪਰਾਧਿਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨਾ। . ਉਸ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਾਰਕ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਦਿਮਾਗ

Narinder Singh v. The State of Punjab and others
(M. 1VL Punchhi, J.).

ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਵਾਲ ਲਈ ਜਿਉਂਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕਾਫੀ ਵੱਡੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਮਾਮਲਾ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਮੁੜ ਜਾਂਦਾ। ਵੱਖਰਾ ਹੋਣਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਚਾਨਕ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ-ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਕੈਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਹਰੇ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਨਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9. ਹੁਣ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਈ ਕੇਸ ਵਿੱਚ। ਪੀ (ਸੁਪਰਾ),? ਕੋਲ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਹੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

..

ਸਾਬਕਾ ਹੁਕਮ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਲ ਵਿਚ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ (ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ) ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ। ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ-ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਸੰਕੇਤ ਨਾ ਦਿਓ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੀ,

ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ: -

“ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੇਲ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬਣਾਇਆ. ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਆਧਾਰ

ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ।

ਹੁਣ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ "would" (ਮੇਰਾ ਜ਼ੋਰ) ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜੇਕਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ "ਚਾਹੀਦਾ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੇਲ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕੇ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੁਝ ਕਾਰਨ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਾਹ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਦਮ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਧਾਰਨ, ਅਸਾਧਾਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਆਰਡਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਜੇਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। , ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਵੇ। ਹਲਫਨਾਮੇ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਵਡਾਦਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

10. ਹਰਸਿਮਰਨ 9 ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੀ (ਸੁਪਰਾ), ਐਸ ਸੀ. ਆਰ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ 3 ਜੇ. ਟੀ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਲੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਰੱਖਿਆ: -

“ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਆਰਡਰ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਗਭਗ ਅੱਠ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕੀ ਖਤਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ, ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਉਸੇ ਲਈ

Narinder Singh v. The State of Punjab and others
(M. 1VL Punchhi, J.).

ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ. ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 5 ਮਈ 1982 ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

3 ਅਕਤੂਬਰ 1981 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਕਥਨ; 30 ਅਕਤੂਬਰ 1981 ਅਤੇ 12 ਨਵੰਬਰ 1981 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਅਰਜ਼ੀ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਵੈਧ ਹੈ।

(11) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਹਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਸੀ

ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਜੇਲ ਵਿਚ ਬੰਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਉਸ ਸਕੋਰ 'ਤੇ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਫਿਰ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰਸਿਮਰਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕੇਸ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਇੱਕ ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਨ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ।

(12) ਉਪਰੋਕਤ: ਤੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ (ਬੁਆ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ) ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ, ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨੇੜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੇਰਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਮਤੀਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਰਧਨ ਸਾਹਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਲ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਿਵਾਰਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ

ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਦਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫਿਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਤੰਬਰ/ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1982 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 7/8 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ. ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਜਗਨ ਨਾਥ ਬਿਸਵਾਸ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, (7) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਸਹਾਬੂਦੀਨ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ, (8), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਜੀਬ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ

(7) ਏਆਈਆਰ 1975 ਐਸਸੀ 1516

(8) ਏਆਈਆਰ 1975 ਐਸਸੀ 1722

ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਹੋਰ, ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਦੇ ਯੋਗ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਉਦਾਹਰਣਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਬਾਇਆ ਹੈ, ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ 6/7 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਵਕਫ਼ਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਸਕਿੰਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਠਜੋੜ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਹਿਰਾਸਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਵ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀਆਂ ਜਾਂ ਝੁਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ। ਜੇਕਰ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕਾਰਕ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਇੱਕ ਕੇਸ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਫਿਤਰਤ ਰਾਦਾ ਖਾਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਓਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (9) ਵਿੱਚ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਵਿਰਾਮ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਲਈ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਤਰਕਸੰਗਤ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ, ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੇਲ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਰਿਹਾਈ। ਇਹ ਗਠਜੋੜ ਅਤੇ ਨੇੜਤਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

(13) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਨੂੰ ਨੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਆਈ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ 1 ਸੀਰਾਈਜ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਰਿਹਾਈ

Narinder Singh v. The State of Punjab and others
(M. 1VL Punchhi, J.).

ਬਾਰੇ ਵੀ ਪਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ; ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਜੇਕਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ <• ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਵੈਧ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਪੁਆਇੰਟ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ।

(9) ਏਆਈਆਰ 1982 ਐਸਸੀ 146.

(14) ^ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਲਈ, ਸਿਰਲੇਖ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਿਨਾਂ;

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਐਸਐਸ ਸੰਪਾਵਾਲੀਆ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਜੀਸੀ ਮਿੱਤਲ ਜੇ.

ਬੀ ਡੀ ਬਾਲੀ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 129 ਆਫ 1981।

5 ਅਗਸਤ 1982 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਸਰਵਿਸ ਆਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਕਲਾਸ II (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ., ਸਿੰਚਾਈ ਸ਼ਾਖਾ) ਨਿਯਮ, 1941,- ਨਿਯਮ 9(2)- ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵੱਧ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੂਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ

ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ - ਕੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੇਰੈਂਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ-ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ (II) ਤੋਂ ਰੂਡ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੂਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ- ਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੱਧ ਤਨਖਾਹ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮੂਲ ਦਫ਼ਤਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੇਰੈਂਟ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਪੇ ਸਕੇਲ ਮਿਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਉਂਕਿ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਧ ਤਨਖਾਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੂਲ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪਰਾ ੫)।

ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ. ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਸਾਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਲਾਸ II ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ਨਾਲੋਂ ਸਕੇਲ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਹੇਠਾਂ ਅਗਲੇ ਦਰਜੇ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ II ਇਹ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਨਖਾਹ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ, ਪਹਿਲੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤਨਖਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਘੱਟ ਸੀ।